

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

وزارت اطلاعات - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - بنیاد شهید انقلاب اسلامی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۳۳۰/۸۲/۲۹ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ بنیاد شهید انقلاب اسلامی، ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات و به استناد ماده (۴) قانون اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۷ - آیین نامه تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد را به شرح زیر تصویب نمود:

“آیین نامه تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد”

- ماده ۱- در این آیین نامه عبارات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می روند:
- ۱- بنیاد شهید: بنیاد شهید انقلاب اسلامی
- ۲ - شهید: کسی است که جان خود را در راه اهداف والای اسلام و انقلاب اسلامی و حفظ دستاوردهای آن و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشراکات می نماید.
- ۳- در حکم شهید: افراد موضوع ماده (۳) این آیین نامه هستند که از نظر برخورداری از خدمات مربوط در اولویت دوم قرار می گیرند.
- ۴- مأموریت: کلیه وظایفی است که تحت همین عنوان از طرف مسؤولان مربوط به صورت کتبی به کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات اعم از انفرادی و دسته جمعی واگذار می شود.
- ماده ۲- افرادی که مشمول هر یک از بندهای زیر شده یا می شوند شهید تلقی می شوند:
- ۱- رزمندگانی که در زمان جنگ در مناطق عملیاتی توسط دشمن کشته می شوند.
- ۲ - رزمندگانی که در خط مقدم نبرد با دشمنان خارجی فوت می کنند.
- ۳ - افرادی که به دست دشمنان نظام کشته یا ترور می شوند.
- ۴ - کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در حال شرکت در مأموریت مبارزه با اشراکات، قاچاقچیان، سارقان مسلح و اعضای گروههای ضد انقلاب توسط آنها کشته می شوند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

شماره
تایخ ۲ - ۱۳۸۲/۲/۲۱

۵- کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در هرگونه مأموریت شناسایی رزمی یا ویژه و عملیات جنگی یا بر اثر کمین توسط دشمن یا ضدانقلاب کشته می شوند.

تبصره - تشخیص مأموریت‌های موضوع این بند برای عملیات‌های اطلاعاتی و امنیتی کشور، وزارت اطلاعات و برای مأموریت‌های اطلاعاتی، عملیاتی و امنیتی خاص نیروهای مسلح برعهده ستاد کل نیروهای مسلح است.

۶ - کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که به سبب عضویت در آنها توسط دشمنان نظام کشته می‌شوند اعم از آن که در ایام خدمت یا غیرخدمت باشند.

۷ - کارکنان نیروهای مسلح که حین انجام وظیفه، در حملات زمینی، هوایی یا دریایی دشمن کشته می شوند.

۸ - افرادی که حین مأموریت در زمان جنگ در حملات زمینی، هوایی یا دریایی دشمن کشته می‌شوند.

۹ - محافظان شخصیت‌ها و اماکن و اعضای گارد امنیت پرواز که در حال مأموریت توسط ضد انقلاب کشته می شوند.

۱۰ - کارکنان نیروی مقاومت بسیج و نیروی انتظامی که براساس قانون حمایت قضایی از بسیج- مصوب ۱۳۷۱- هنگام برخورد با جرایم مشهود در حین انجام وظیفه کشته می شوند.

۱۱- افرادی که به تشخیص دادگاه صلاحیتدار در حال انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکر توسط مرتکبان جرایم مشهود کشته می شوند.

۱۲ - کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که در حین اسارت دشمن یا در گروگان ضدانقلاب، مخالفان نظام، اشرار، سارقان مسلح، قاچاقچیان یا سایر تبهکاران تحت تعقیب کشته می‌شوند.

۱۳- افرادی که به سبب مأموریت در حال خنثی سازی مواد منفجره، شیمیایی و سایر سلاح‌های جنگی و پاکسازی میدان مین کشته می شوند.

۱۴- مجروحان و جانبازانی که براساس نظریه کمیسیون پزشکی ذی ربط فوت آنها به سبب جراحات و صدمات ناشی از مجروحیت تشخیص داده شود.

۱۵ - کلیه افرادی که مقام معظم رهبری آنها را در فرمان خاص مصداق شهید تلقی نمایند.

ماده ۳- مصادیق عملی در حکم شهید عبارتند از:

۱- رزمندگانی که در زمان جنگ داخل مناطق عملیاتی بر اثر سوانح طبیعی یا غیرطبیعی بدون سهل‌انگاری و تقصیر یا عدول از مقررات فوت می کنند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

۴۵۳۷/ت ۲۴۹۳۷ هـ

تایخ

۱۳۸۲ / ۲ / ۲

۲ - کارکنان نیروهای مسلح که در حال رفت و برگشت از منطقه عملیاتی در زمان جنگ در حال مأموریت کشته می شوند.

۳ - کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در حین آموزشهای رزمی و اطلاعاتی و رزمایشهایی که طبق برنامه های مصوب فرمانده کل قوا اجرا می شود، کشته می شوند.

۴ - کارکنان نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در حال مأموریت آزمایش یا تولید سلاح، مهمات و وسایل جنگی کشته می شوند.

۵ - کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که به سبب مأموریت در اسارت دشمن یا گروگان ضد انقلاب، مخالفان نظام، اشرار، سارقان مسلح و قاچاقچیان فوت می کنند مگر اینکه عدم پایبندی آنها به آرمانهای انقلاب اسلامی در زمان اسارت ثابت شود.

۶ - کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که در حال تعقیب و مراقبت دشمنان اسلام و نظام جمهوری اسلامی کشته می شوند.

۷ - افرادی که در حملات هوایی یا موشکی یا بمب گذاری دشمن کشته می شوند.

۸ - مهاجران جنگی و کسانی که در مناطق جنگی به علت برخورد با مواد منفجره از قبیل نارنجک، مین، گلوله توپ و نظایر آن کشته می شوند.

۹ - افرادی که در حین درگیری بینابین نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات با دشمنان، ضدانقلاب و اشرار کشته می شوند.

۱۰ - آزادگانی که فوت آنها براساس نظریه کمیسیون پزشکی ذی ربط ناشی از صدمات مستقیم دوران اسارت تشخیص داده شود.

۱۱ - جانبازان هفتاد در صد (۷۰٪) و بالاتر که فوت می نمایند یا کشته می شوند.

۱۲ - افرادی که در دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران یا اموال عمومی یا منابع طبیعی در مقابله با دشمنان نظام، اشرار یا متجاوزان کشته می شوند.

۱۳ - افرادی که به سبب مأموریتهای محوله در پاسداری و حفاظت از مراکزی که نیروهای مسلح بر اساس مقررات یا مصوبات خاص شورای عالی امنیت ملی، شورای امنیت کشور یا شورای تأمین استان موظف به حراست از آن مراکز هستند، مورد هجوم دشمن یا اشرار واقع و در اثر مقاومت و درگیری با آنها کشته می شوند.

۱۴ - مشمولان بندهای این ماده که به تشخیص کمیسیون پزشکی ذی ربط بر اثر جراحات و صدمات حاصل از موارد مندرج در این ماده فوت می کنند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

۴۵۳۷/ت ۲۲۹۳۷ هـ

تاریخ
۱۳۸۲ / ۳ / ۲

تبصره - احراز شهادت افراد مشمول بندهای (۳) و (۸) این ماده منوط به عدم تقصیر و سهل انگاری و نیز رعایت اصول ایمنی است.

ماده ۴- مناطق عملیاتی در زمان جنگ توسط ستاد کل نیروهای مسلح و در سایر مواقع توسط شورای عالی امنیت ملی تعیین می شود.

ماده ۵- غیر نظامیانی که برای انجام مأموریت‌های مندرج در مواد (۲) و (۳) این آیین نامه به نیروهای مسلح یا وزارت اطلاعات مأمور می شوند از نظر شمول این آیین نامه حسب مورد در حکم کارکنان دستگاههای یادشده خواهند بود.

ماده ۶- مرجع تأیید، پذیرش و تطبیق مصادیق شهید با مفاد این آیین نامه پس از اعلام کمیسیون‌های بدوی و تجدیدنظر در قوانین مربوط به نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات، بنیاد شهید است.

تبصره ۱- اعلام اولیه شهادت مجروحان و جانبازان متوفی به عهده کمیسیونی متشکل از پزشکان متخصص و معتمد از بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و بنیاد شهید و سازمان مربوط است.
تبصره ۲- اعلام اولیه شهادت آزادگان متوفی موضوع بند (۱۰) ماده (۳) این آیین نامه به عهده کمیسیونی متشکل از پزشکانی متخصص و معتمد از ستاد رسیدگی به امور آزادگان، بنیاد شهید و دستگاه مربوط است.

ماده ۷- در صورت بروز اختلاف بین بنیاد شهید، نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و سایر دستگاهها در تطابق مصادیق شهید با مفاهیم آن، موضوع در کمیسیونی با مسؤولیت رییس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده او با عضویت نمایندگان بنیاد شهید، وزارت اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس رییس جمهور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح یا دستگاه ذی ربط حسب مورد بررسی می شود و تصمیم کمیسیون یاد شده برای دستگاهها لازم الاجرا است.

ماده ۸ - مصادیق عملی خانواده های شاهد عبارتند از:

۱- بستگان درجه اول شهید شامل پدر، مادر، همسر و فرزند.

۲- بستگان درجه دوم شهید شامل خواهر و برادر.

تبصره - بستگان درجه اول اسرا و مفقودالائرها خانواده شاهد محسوب می شوند.

ماده ۹- ارایه خدمات به بازماندگان شهید و در حکم شهید کماکان بر عهده بنیاد شهید است.

تبصره- بستگان درجه دوم شاهد صرفاً "مشمول دریافت خدمات مندرج در قوانین و مقررات ذی ربط هستند.

۴۵۳۷ ت ۲۲۹۳۷ هـ

۲ - ۱۳۸۲ / ۲ / ۱

شماره

تاریخ

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

ماده ۱۰- چنانچه فردی از مشمولان این آیین نامه بر اساس رأی قطعی مراجع قضایی دارای فساد اخلاقی یا سابقه ارتکاب جرم بر ضد امنیت ملی باشد، به تشخیص بنیاد شهید از شمول خدمات بنیاد شهید یا دستگاههای ذی ربط خارج می شود. در صورت بروز اختلاف موضوع در کمیسیون موضوع ماده (۷) این آیین نامه بررسی می شود و تصمیم کمیسیون یاد شده برای آنها لازم الاجرا است. اجرای این ماده مانع از اجرای مقررات مربوط به مستمری بگیریانی که از عداد خانواده شاهد خارج می شوند، نمی باشد.

محمدرضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان، استانداریهای سراسر کشور، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.